

Utdannings- og forskningskomiteen
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

[Vår dato: 2. mai 2022

[Vår ref.:

[Saksbehandler: Jens A. Bjelland

Innspill til høring om Prop 82 L (2021-2022): Endringer i barnehageloven

KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige og ideelle virksomheter har over 450 medlemsvirksomheter, deriblant alle arbeidsgiverne i Den norske kirke. Våre medlemmer driver til sammen 54 barnehager, hvorav 37 er ordinære og 17 er åpne. Alle disse er ideelt drevet og har særskilt kristent formål, og går som oftest under betegnelsen *menighetsbarnehager*.

Helt siden regjeringen Solberg varslet at en ny regulering av den private barnehagesektoren var på trappene for flere år siden, har vi hatt en positiv forventning til dette. Det har vært gjentatt av både daværende og sittende regjering at det er viktig å ivareta et mangfold i sektoren, og at ny regulering derfor skulle bedre rammebetingelsene for enkeltstående, små og ideelle aktører. I Hurdalsplattformen skriver regjeringen:

Regjeringa vil gi små privateide og ideelle barnehagar betre rammevilkår og blant anna gi kommunane moglegheit til å prioritere desse barnehagane (s. 51).

Med dette som bakteppe, vil vi herunder kort kommentere hvordan forslagene til endringer i barnehageloven vil slå ut for våre medlemsbarnehager.

1. Forslag om at hver enkelt barnehage må være selvstendig rettssubjekt

Dette forslaget skaper utfordringer for menighetsbarnehagene. Om lag 25 av våre medlemmers barnehager er direkteid av sokn i Den norske kirke; barnehagene er en del av soknets virksomhet. Dette har dype historiske røtter. De fleste menighetsbarnehagene ble startet på 1970- og 80-tallet, som svar på forespørsler fra kommunene.

Dersom disse barnehagene må virksomhetsoverdras til et nytt aksjeselskap, vil det i utgangspunktet medføre større avstand mellom eier og barnehage, og føre til at flere sokn nok vil vurdere å legge ned barnehagen. I tillegg er tiltaket fordyrende, og departementet selv har tidligere foreslått at å innføre et regnskapsmessig skille vil være like effektivt for å oppnå større transparens.

2. Forslag om forbud mot annen virksomhet

Dette forslaget er problematisk av samme årsak som det første. Sokn som ønsker å drive barnehagen som en integrert del av soknets virksomhet, vil bli tvunget til å skille ut barnehagen og virksomhetsoverdra de ansatte.

Vi foreslår derfor at begge disse forslagene ledsages av et unntak for ideell virksomhet. Dette fordi formålet med forslagene er å unngå at barnehagevirksomheten blir en profittkilde for større private selskaper som driver med mange andre ting. Men for alle våre medlemmer, er barnehagen kun en ideell virksomhet, og alt overskudd går tilbake til barnehagen.

3. Forslag om meldeplikt ved nedleggelse

KA ser ingen problemer med at barnehager som skal selges eller legges ned får meldeplikt til kommunen om det forestående. Det vi derimot vil understreke viktigheten av, er at kommunen ikke får forkjøpsrett. Dette fordi en kommune aldri vil drive en barnehage med særskilt kristent formål etter barnehagelovens § 1 a. Dermed vil enhver menighetsbarnehage som blir overdratt til kommunen, opphøre å være en barnehage med kristent formål.

Kommunal forkjøpsrett frykter vi ville blitt en kilde til ensretting i sektoren, ved at kommunene sakte ville kunnet overtatt de barnehagene som kunne fortsatt som 1 a-barnehager, ved at de kunne blitt solgt til andre aktører som driver slike.

4. Åpne barnehager

De fleste av forslagene i proposisjonen gir unntak for barnehageeiere som driver én åpen barnehage. Men noen steder, som i Bergen, driver en menighet to åpne barnehager, og har ansatte som jobber i begge. Dersom ikke unntaksbestemmelsen utvides, vil slike ideelle eiere av åpne barnehager bli tvunget ut i en dyr omorganisering, hvor taperne blir de ansatte, som får stillingene sine delt opp mellom flere arbeidsgivere.

Vårt forslag

Proposisjonen viser til en foreslått, nesten gjennomgående, unntaksbestemmelse. Vi foreslår å endre denne noe, for å dempe konsekvensene for ideelle aktører og åpne barnehager:

*Departementet foreslår å unnta barnehageeiere **som etter egne vedtekter ikke kan ta ut utbytte av driften**, eller som alene, sammen med nærstående eller selskap i samme konsern, eier ordinære barnehager med til sammen færre enn 30 barn. **I tillegg unntas eiere av familiebarnehager med til sammen færre enn 10 barn og eiere av åpne barnehager.***

Oppsummering

Vi undrer oss over sammenhengen mellom sitatet fra regjeringsplattformen i dette innspillet innledning, og de foreslåtte lovendringene. Det er rett og slett ingenting av det som er foreslått som vil gjøre det bedre for ideelle aktører å drive barnehager. Tvert imot, det foreslås harde tiltak som vil ramme alle private barnehager likt – inkludert ideelle.

Vi tror at dersom dette forslaget blir lov, uten våre foreslåtte endringer i unntaksbestemmelsene, vil det føre til at mange enkeltstående og ideelle barnehager vil bli lagt ned i årene som kommer.

Vennlig hilsen
KA

Marit Brandt Lågøyr
Direktør, avdeling for sektorpolitikk og styring

Jens A. Bjelland
Spesialrådgiver